

Večernik

Leto III. (X.), šte. 135

Maribor, ponedeljek 17. junija 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 6

Macdonald za slovansko manjšino v Italiji

ZANIMIV ČLANEK ANGLEŠKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA O USODI SLOVANSKE IN NEMŠKE MANJŠINE V ITALIJI. — PROTEST ITALIJANSKEGA VELEPOSŁANIKA V LONDONU.

LONDON, 17. junija. »Sunday Times« objavljajo članek angleškega ministrskega predsednika Macdonalda, ki pravi med drugim:

Mirovne pogodbe so dodelile Italiji veliko nemškega in slovanskega prebivalstva, katero skuša z vsemi represivnimi silami, ki jih ima na razpolago, poitalijančiti. Z ozirom na mirovne pogoje, pod katerimi so prišla ta ozemlja pod Italijo, naj bi imele te manjšine dostop k Društvu narodov. Velika nesreča je, da se pooblastila, ki jih ima Društvo narodov za nadziranje dolžnosti držav napram manjšinam, ne raztezajo tudi na države kakor je Italija in da so bila ta pooblastila v praksi še okrnjena. To naj sedaj neha in naj se zopet obnovi resnična kontrola potom Društva narodov.

„Rumeni ptič“ u Parizu

PARIZ, 17. junija. »Rumeni ptič«, ki je na poletu iz Amerike proti Parizu pristal na Španskem, je včeraj jutraj odletel proti Franciji. Potoma se je ustalil v Cazauxu, da dopolni svoje bencinske zaloge, ob 20.44 pa je prispel končno na letališče Le Bourget pri Parizu. Tamkaj ga je pričakovala več tisoč glav broječa množica, ki je vztrajala kljub deževju, ter priredila obema francoskima pilotoma navdušene ovacije. Na letališču je bil tudi minister za zrakoplovstvo, ki je imenom vlade čestital letalcema k posrečenemu poletu čez Atlantsko morje.

Briand o nemško-francoskih odnošajih

PARIZ, 17. junija. »Journal« poroča, da se bo nemški zunanji minister dr. Stresemann na povratku iz Madrida v Berlin ustavil v Parizu, da konferrira z ministrskim predsednikom Poincaréjem o situaciji, ki je nastala po sporazumu na konferenci izvedencev. Verjetno je, da bosta prišla pri tej priliki v Pariz tudi Macdonald in belgijski zunanji minister Jaspars in da se bo potem razpravljalo ne samo o reparacijskem vprašanju, ampak tudi o vprašanju izpraznitve Porenja. Zunanji minister Briand je z rezultatom madridskih posvetovanj zelo zadovoljen. O nemško-francoskih odnošajih je izjavil Briand novinarjem, da je napetost zelo popustila in da so glavne ovire za pripravo prijateljskih odnošajev med obema narodoma že odstranjene.

Dr. Stresemann se vrne v Berlin 20. junija, kjer bo v zunanjem odseku

kakšen hasek od ureditve odnošajev z Rusijo.

Meseca septembra se bo Macdonald tudi aktivno udeležil zasedanja Lige narodov v Ženevi.

Macdonald nastopa končno za ustabiljevanje bi imela značaj mandatne komisije. tajni diplomaciji pa naj se prepreči vplivanje na delovanje te komisije.

LONDON, 17. junija. Davi je prišel italijanski veleposlanik v palačo zunanjega ministrstva, kjer je pri zunanjem ministru Hendersonu energično protestiral proti članku ministrskega predsednika Macdonalda v »Sunday Times«, v katerem se Macdonald zavzema za slovansko in nemško manjšino v Italiji. Korak italijanskega veleposlanika je vzbudil v angleških vladnih krogih veliko začudenje in se komentira na vse mogoče načine. Informirani krogi pričakujejo, da bo Macdonald osebno odgovoril na protest Italije.

državnega zbora poročal o reparacijskem vprašanju in o rezultatih madridske konference Sveta Društva narodov. Briand je odpotoval iz Madrida včeraj in sta ga spremlila na kolodvor Primo de Rivera in Quinones de Leon.

Usodna vročina u Newyorku

NEWYORK, 17. junija. Nenavadna vročina, ki traja že nekaj dni, je zahtevala že mnogo žrtv. V mestu samem je umrlo za solničarico deset oseb, več pa jih je težko zbolelo. V nedeljo je kazal termometer 90 stopinj Fahrenheita. Take vročine ne pomnijo že 46 let.

S padalom u Ren

CHUR, 17. junija. Na letalskem dnevu, ki ga je priredilo včeraj društvo podoficirjev, je sodelovala tudi znana pilotinja Helli Tušmar iz Monakova, znana po svojih skokih s padalom. Prvič se ji je skok popolnoma posrečil, drugič pa jo je zanesel veter preko bližnjega gozda in je padla s padalom vred v reko Ren, kjer so jo kmalu zagrnili valovi. Pomoč je prišla prepozno in so drzno pilotinjo potegnili kasneje mrtvo iz Rena.

Maščevanje prevarane ženske

V Marijini cerkvi v Varšavi se je odigrala te dni strahovita tragedija ljubosumnosti. V cerkvi bi se imela vršiti poroka 25-letnega inž. Marijana Soloneka z 19-letno Čezarino Dombrovsko. V trenutku, ko je hotel duhovnik izvršiti obred, je skočila pred oltar neka mladenka

Kakor iz vsega vidimo, obeta biti letošnje politično leto še prav zanimivo in ne bomo čez poletje preživljali — kakor običajno — dobe kislih kumarov.

Politično leto velikega stila

bomo imeli letos, ako bo šlo vse tako, kakor si je zamislil novi angleški premijer Mac Donald. Po lastnih izjavah namerava laburistični leader opraviti tekom prillično dveh mesecev v zunanjepolitičnem pogledu delo, za katero predvidevajo navadni ministri zunanjih zadev večletne perijode. Evo:

Po kratkem tritedenskem zasedanju angleškega parlamenta, ki se sestane čez dober teden dni, se bo Mac Donald tekom avgusta in septembra posvetil zunanji politiki. Dasi ni formalno on zunanji minister, je vendar znano še izza časa njegove vlade l. 1924., da se zelo rad bavi z zunanjo politiko in da zlasti rad hodi na mednarodne konference, na katerih se debatira o vprašanju svetovnega miru. Ljubi odkritosrčnost, in kakor je bila prva njegova ministrska gesta, da je odklonil čuvarje-detektive za svojo osebo, tako tudi lahko vsak hip presenetiti svet s kakim novim predlogom v reparacijskem vprašanju, ki bo svet iznenadil.

Za enkrat je gotovo, da bo Mac Donald takoj po zaključitvi parlamentarnega zasedanja šel v Ameriko, kjer bo s predsednikom Hooverjem ustmeno razpravljaval vprašanje pomorske razorožitve in svobode morja. Saj je že Baldwin imel namen obiskati Zedinjene države, da bi se zbrisal neugodni vtis zadnje ponesrečene pomorske konference. V Ameriki s simpatijami pričakujejo tak sporazum z Veliko Britanijo in so namero Mac Donaldovo, da pride tja, toplo pozdravljali časopisi in vsa javnost. V Angliji sami sicer konservativci niso za razorožitve posebno navdušeni, in je eden izmed njihovih prvakov Churchill še nedavno pisal o tem vprašanju precej odklonljivo, vendar pa se zdi, da bo imel Mac Donald liberalce na svoji strani.

Nekoliko težavnejša bo stvar z Mac Donaldovim načrtom, da bi se na jesen sklicala v London nova reparacijska konferenca. Pred vsem radi tega, ker je Anglija vezana z Balfourjevo noto in nima pravih motivov, da bi izzvala popuščanje Francozov. Mac Donald namerava baje presekatiti voz s tem, da bo že meseca septembra umaknil britanske čete iz Porenja. Tudi v tem vprašanju se zdi, da bo imel liberalce na svoji strani. Vprašanje pa je, ali bo Poincaré pristal na londonsko konferenco.

Tretje važno vprašanje, ki se ga hoče tekom jeseni lotiti Mac Donald, je: priznanje Sovjetske Unije. Že na prvi seji svoje vlade se je tega vprašanja dotaknil. V Londonu gledajo na to vprašanje predvsem s trgovsko-gospodarske strani, ker smatrajo, da je komunistična nevarnost že minila. Vendar dvomijo v industrijskih krogih, da bo britanska trgovina imela

in je zila na ženina in nevesto steklenico solne kisline. Splošno zmešnjavo, ki je nastala v cerkvi, je napadalka porabila za beg. Ženin in nevesta sta dobila po vsem životu silne opekline in so ju morali takoj prepeljati v bolnico. Policija je napadalko kmalu izsledila in jo aretirala. Bila je to 18-letna Jadviga Tyl, s katero je imel ženin to zadnjega ljubavno razmerje. Šele pred nekaj dnevi ji je sporočil, da se namerava poročiti. Dekle je postalo nato strašno ljubosumno. V obupu se je odločila za strašno dejanje, katero je tudi izvršila.

Bodalo Šarlotte Corday

V Berlinu pride v kratkem na dražbo med drugim tudi predmet, ki ima zanimivo zgodovino. Prodano bo namreč bodalo, s katerim je Šarlota Corday za časa francoske revolucije zabodla tirana Marata. Že med razpravo proti Šarlotti Corday je bodalo izginito in se sedaj, po 135 letih, pojavilo pri nekem berlinskem trgovcu z umetninami. Bodalo je 25 cm dolgo in polno skrivnostnih znamenj. Na njem je seveda tudi mrtvaška glava. Bodalo je prineslo v 135 letih vsem njegovim lastnikom nesrečo. Morda pa prinese sedaj kakemu ameriškem dolarškemu milijonarju srečo.

Imejitelj Noblove nagrade u stiski

Škotski zdravnik in prirodoslovec, Donald Ros, ki je že 72 let star, živi sedaj v največji bedi. Bil je poprej premožen človek in je bil svoječasnno odlikovan z Noblovo nagrado. Žrtvoval pa je vse svoje premoženje za raziskavanje malarije in raznih drugih tropičnih bolezni. Pred leti je prodal svojo korespondenco z učenci iz vseh dežel sveta, ki je imela veliko vrednost. Človek, ki je s svojim delovanjem rešil številna človeška življenja, pa je sedaj oropan vseh ekstenčnih sredstev. Nehvaležnost je pač plačilo sveta!

Aretacije

radi manjših prestopkov so na dnevnem redu. Radi goljufije je bil aretiran Ivan H., ki si je v gostilni Vlahovič privoščil dobro večerjo in jo dodobro zalil z vinom, nato pa je hotel oditi, ne da bi plačal zapitek v znesku 30 Din. Ko so ga med vrati zadržali, je izjavil, da nima denarja. Moral je prenočiti pri »Grafu«. — Istotam je vedrila nepoboljšljiva Elizab. M. 17 letna deklina iz Ptujске gore, ki je uživala prijetnosti gorke junijske noči v Magdalenskem parku. Moški, ki je bil v njeni družbi, je kršil dostojnost kavalirstva in pobegnil, ko je opazil, da prihaja stražnik, dočim je Liza počakala na moža postave, ki jo je odvedel v policijske zapore. — Aretiran je bil tudi Otmar Z., ki je po deželi razpečeval za Mednarodno bankarsko društvo razne srečke in izmamljal denar od priprostitih ljudi, ki ga seveda ni oddajal svojemu zavodu. Zagovarjati se bo moral pred sodiščem.

Grehl stare tatvine

ki je bila izvršena v Slovenski Bistrici že v noči od 14. na 15. maja, prihajajo polagoma na dan. Neznani moški je pred tedni shranil v gostilni Ljudski dom zavitek, po katerega ni več prišel in ga je gospodinja izročila policiji, ki je ugotovila, da izvira blago iz tatvine v Slovenski Bistrici, kjer so neznani storilci iz nezaklenjene veže pokradli dvema strankama raznih oblek v vrednosti 7000 Din. Upati je, da bo policija sedaj prišla na sled tudi grešnikom.

Za slovenski značaj naše zemlje

NEMŠKA KRSTNA IN RODBINSKA IMENA, — NEMČURSKO IZZIVANJE. — NAŠA SKRB ZA DEŽELO.

Ako hočemo spoznati, kako globoke korenine je pognala nemška predvojna in medvojna setev med slovenskim prebivalstvom naše oblasti, potem si moramo ogledati pred vsem one kraje, ki samevajo daleč od prometa. Nič ni čudnega, ako se je stoletnemu naporu Avstrije in njenih nemških potujčevalnih društev posrečilo prevleči naša mesta: Maribor, Ptuj in Celje, s patino nemčurstva. Skoraj neverjetno pa je, da je segel vpliv njihova raznarodovalnega dela tudi v kraje kakor so Sv. Lovrenc na Pohorju, Sv. Trojica v Slovenskih goricah, Rogatec, Vojnik, Vitanje, Konjice itd. Vse to so kraji, ki so popolnoma odrezani od prometa in leže daleč od vsakega stika s kompaktnim nemškim ozemljem sredi slovenske pokrajine, sredi trdnih naših vasi! In vendar so znali tudi potujčevalci osvojiti tudi te kraje in jim vtisniti pečat nemčurstva. Kako uspešno je pa bilo njihovo delo, spoznamo po tem, da jim je ta značaj ostal več ali manj tudi še vse do danes, deset let po svobođenju.

Da je temu tako in da so ti naši kraji še dandanes pri izgradnji naše samostojne državne in nacionalne stavbe pasivni, smo pa krivi v veliki meri tudi mi sami. Z vso vnemo smo se lotili dela v mestih, deželo pa smo prepustili samo sebi in nismo izvedeli niti onih najboljših temeljnih stvari, ki so v mestih bile same po sebi razumljive. Tako so naše oblasti poskrbele že takoj po prevratu, da so izginili iz Maribora, Celja in Ptuja vsi nemški napis, na deželi pa se na to ni tako pazilo, in naravnost neverjetno je, da se še zdaj najdejo v mnogih podeželskih krajih napisne table obrtnikov z nemškimi krstnimi imeni. Kdor pride n. pr. v Vitanje, se mu je treba samo ozreti naokrog, pa bo takoj opazil razne Franze, Josefe, Johane itd., našel jih bo pa tudi v Vojniku in drugod. Deset let po odloku, da se morajo izgotoviti vse napisne table v našem jeziku in da se morajo pisati tudi krstna imena po slovensko!

Druga posledica potujčevanja, posebno pa posledica nemških šol in nemškega učiteljstva je, da so se pričela pisati nešteta lepa slovenska imena po nemškem pravopisu. Tako so nastali po deželi, tudi v najbolj pristnih naših krajih

razni Konetschnicki, Prischnicki, Jantschitschi itd. in danes imamo po našem podežlju vse polno takih spakedrank, ki dajejo v zvezi z nemškimi krstnimi imeni videz nemškega značaja njihovih lastnikov in celih krajev. Nekateri teh zaslepljenecv niti ne znajo več nemški, ali pa samo nekaj najpotrebnejših besed, svoja imena pa še vedno pačijo na ta neokusen način. Tu bo treba na vsak način nekaj ukreniti, da take spakedranke izginejo vsaj z napisnih desk, kajti sicer nam bodo za vedno ostale kot sramotna znamenja nekdanjega suženjstva.

Svojo zagrizenost in sovraštvo do vsega, kar je slovensko, so pa pokazali nekateri potujčenci tudi na ta način, da so se po prevratu pričeli učiti hrvaščine in da so celo napisali na svojih podjetjih naprave v hrvaščini. Mi bi proti temu gotovo ne bili, ko bi bili to storili iz želje po unifikaciji, toda namen, ki so ga s tem zasledovali in ki ga še zasledujejo, je docela drugačen. Napise v hrvaščini so napravili samo zato, da izzivajo in da preperečujejo zblizanje med Slovenci, Hrvatini in Srbi! Znano nam je namreč, da je neki tak potujčenec obesil nad svojim podjetjem na deželi hrvaški napis, katerega preprosti ljudje ne razumejo, je pa na njihovo vprašanje, kaj to pomeni, dejal, da je dobil tak odlok od oblasti! — Kakšen je bil efekt med ljudstvom, ki je njegovim besedam seveda verjelo, ni treba naglašati, gotovo pa ni bil v korist našemu duševnemu zblizanju.

Marsikdo bo rekel, da so to malenkosti, ki so brez pomena, toda kdor se skuša vživeti v mišljenje našega preprostega ljudstva, ki se še ni osvobodilo predvojnih in medvojnih vplivov, bo spoznal, da so baš take malenkosti najbolj v napoto notranjemu nacionalnemu in državljubnemu preporedu naše dežele, zato jih ne smemo bagatelizirati. Dolžnost vseh v to poklicanih faktorjev je, da odstranijo vse spomine na nekdanje čase, ko smo bili Slovenci hlapci na lastni zemlji in je bilo »nobel« in »gospoško« le vse kar je dišalo po tujem. Ljudstvu je treba pokazati, da so ti časi minuli in da se ne bodo vrnil več. Naša slovenska zemlja mora biti slovenska tudi na zunaj, slovenski mora biti tudi ves njen videz, ker samo tako bo postala in ostala zares svobodna in zares naša.

mo na pomoč s tem, da podpišemo delnice Agrarne banke, kajti od tega bomo črpali v bodočnosti tudi svojo korist. Naši pridobitni krogi mariborske oblasti pa sigurno ne smejo zaostati za drugimi. — Čas za podpis delnic, ki stanejo po Din 500, plačljivo v štirih četrtletnih obrokih, je le še do 22. t. m. Vse tozadevne informacije dajo podpisani predstavniki gospodarskih organizacij mariborske oblasti: Za zvezo trg. gremijev: Vilko Weixl, za zvezo industrijev: ing. I. Dračar; Franjo Bureš, za zvezo obrtnikov in za zvezo gostilničarjev Andrej Oset.

Okrajni prosvetni dan ZKD v Ptuj.
Za večeraj 16. tm. je mariborska ZKD sklicala v Narodni dom delegate svojih društev in razne druge kulturne ter gospodarske delavce iz okraja ptujskega na prosvetni dan. Udeležilo se ga je iz skoro vseh okolišev okraja 31 delegatov. Po referatih zveznega predsednika Skale o naših nalogah na prosvetnem in gospodarskem polju ter odbornika Spindlerja o stanju prosvetne in gospodarske organizacije v okraju in o možnosti izpopolnitve se je razvila zanimiva razprava o položaju v okraju. Določil se je 10-članski okrajni podbor Zveze, ki bo stal centralni inicijativno ob strani. Prepričani smo, da bo sestanek, ki je trajal nad 2 uri, rodil za povzdigo prosvetne in gospodarske organizacije v okraju najlepše sadove. —

Igralca državne razredne loterije opozarjamo, da so srečke za 18. kolo I. razreda že dospеле. Zrebanje se bo vršilo dne 8. julija t. l. Segajte prídno po njih, dokler še traja zaloga. Srečke dobite v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Aleksandrova cesta 13. U.

Mariborski in dnevni drobiž

General Zivko Stanisavljevič, naš novi mestni komandant

V petek zvečer je prispel v Maribor, kakor smo na kratko že poročali, bivši šef izveštajnega oddelka vojnega ministrstva, generalštabni brigadni general g. Živko Stanisavljevič, ki je prevzel funkcije komandanta mesta Maribora.

Novi komandant mesta Maribora je bil rojen leta 1883. v Valjevu in je tekom svojega vojaškega službovanja postal odlična osebnost v naših vojaških krogih. Svojo predizobrazbo je črpal na srbskih šolah, absolviral je beograjsko vojno akademijo, nato višjo vojno akademijo in generalštabno šolo.

Za časa svetovne vojne je bil v vrhovni komandi načelnik štaba brigade, komandant bataljona in načelnik štaba šumadijske divizije, ki je s sodelovanjem dveh francoskih divizij prebila solunsko fronto.

Po svetovni vojni je bil imenovan načelnikom bosanske, kasneje pa vrbaške divizije. Nato je bil delegiran kot vojaški odposlanec na Madžarsko. Po povratku je načeloval štabu četrte armijske oblasti v Zagrebu in končno obaveštajnemu oddelku v glavnem generalnem štabu v Beogradu.

Kot odličan vojaški strokovnjak se je general Stanisavljevič udeleževal tudi publicistično. Mnogo je pisal za vojaški strokovni list »Ratnik«, izdal je dve obširni in izčrpni študiji o bitki na Ceru in pomembno delo o vlogi šumadijske divizije pri predoru solunske fronte.

Poleg marljivega delovanja v svoji stroki, ki mu je zagotovilo ugled, priznanje in upoštevanje, pa je našel časa tudi za društveno in narodno obrambno delo izven vojaških poveljstev. Zadnje čase je bil celo podpredsednik centralnega izvršilnega odbora Narodne obrane v Beogradu.

Z generalom Stanisavljevičem je torej dobil Maribor kot eksponirana točko na naši severni meji odličnega vojaka, vseščega poveljnika in vzornega delavca, ki ga bo narodna javnost gotovo že v najkrajšem času vzljubila najmanj tako, kakor njegove predhodnike, ki so zapuščali naše mesto z najboljšimi vtisi.

Zrellostni izpit na drž. ženskem učiteljsku v Mariboru,

so se vršili od 11.—15. junija pod predsedstvom g. ravnatelja F. Kadunca. Od 32 kandidatinj je zrelih 28, med njimi 9 z odliko. Tri kandidatnje imajo ponavljalni izpit v jesenskemu roku, a ena je bila reprobirana za leto dni. Zrele za pouk s slovenskim učnim jezikom so sledeče gospodične: Burger Mihaela (z odliko), Černigoj Danila, Česnik Ernesta, Ferencak Bara, Firm Štefanija, From Zora, Jeglič Olga, Jenčič Marija, Kleč Antonija, Klemenčič Mara (z odliko), Kos Franica, Koser Mira (z odliko), Koser Pavla, Kozar Ana (z odliko), Kresnik Amalija, Mačus Ema, Mohorko Terezija, Novak Matilda, Ogorelec Marica (z odliko), Pihler Vera (z odliko), Posega Bianka (z odliko), Potočnik Irma, Rus Ana (z odliko), Senica Slava, Trampuž Ilica, Velker Marija, Zakrajšek Mileva, Žiher Nada (z odliko s slovenskim in nemškim učnim jezikom). —

Vpisovanje na drž. ženskem učiteljsku.

Vpisovanje v prvi letnik državnega ženskega učiteljsku v Mariboru se bo vršilo dne 2. in 3. julija od 7.—11. dopoldne. —

Proslava desetletnice osvoboditve Dravske doline.

V nedeljo, 14. julija, se proslavi v Mariboru desetletnica osvoboditve Dravske doline. Opozarjamo na to vsa društva v Dravski dolini s prošnjo, da se ozirajo na to slavo in ne prirede tega dne nikakšnih prireditev. Obenem se prosijo vsa društva in vsi drugi činitelji, da po svojih močeh sodelujejo in pripomorejo, da se ta proslava izvrši čim častneje, da se oddolžimo vsem onim, ki so s svojim delom pripomogli, da je ta lepa dolina naša in osvobodjena, zlasti pa, da se vsaj nekoliko oddolžimo onim borcem, ki so za osvoboditev naše Dravske doline žrtvovali svoje najdražje — svoje življenje. — Pripravljali odbor.

Napad z nožem — v ranli urah.

Včerajšnja nedelja je bila v pogledu nesreč in nezgod nenavajno mirna. Rešilna postaja, katero včasih kličejo po 10 do 15 krat na dan, ni imela namreč včeraj niti ene intervencije. Čim pa je ura udarila polnoč, se je kmalu po 1. zjutraj oglašil oskrbnik znane grajščine Viltovž (med Kamnico in Brestrnico) s poročilom, da imajo težkega ranjenca. Rešilni avto se je takoj odpeljal na kraj nesreče. V mlaki krvi je ležal 27-letni kosec Alojzij Pišotek z globočo rano v levem pljučnem krilu. Ko se je ranjenec nekoliko zavedel, je povedal, da ga je zabodel neki posestnik. Moštvo rešilne postaje je ranjenca nudilo prvo pomoč in ga okrog 3. zjutraj odpemilo v bolnico. Položaj ranjenca je zelo resen. — Za storilcem, ki se je med tem skrtil — so uvedli orožniki poizvedovanja in se pričakuje, da bo tekom današnjega dne izročen v roke pravice. Težko ranjeni Pišotek je prišel na graščino Viltovž radi košnje.

Dva Venerini svečenici

sta padli včeraj policiji v roek: Rožica in Ivanka, druga celo z originalnim imenom Dobrodel. Obe ptičici so seveda odpemili v bolnico, odkoder pridete v znani sanatorij v Sodni ulici, kjer imajo za take vrste ljudi posebna zdravila in — dijeto. —

Podjeten »kolesar«

je včeraj izmaknil na Aleksandrovi cesti lepo dvokolo, last Antona Kirbiša iz Dobrave v občini Skoke pri Framu. Kolo je znamke »Anker« št. 244.159. Storilec je neznan. Pred nakupom se svari! —

Nevaren vlomilec pod ključem.

V zadnjih treh mesecih je z nešteti ml drznimi vlomji ogrožal prebivalstvo ormoškega okraja znani tat iz navade Zorjan Tomaž, 46 let stari viničarski sin iz Vinskega vrha. Zorjanov edini posel v prostosti je tatvina; ukrade vse, kar mu pride pod roko, najraje pa živila. Radi tatvine je bil že 14krat kaznovan, kar pa ga ni izmodrilo. Vsega skupaj je bil obsojen že na 34 let ječe; prestal je vso razen 8 let radi dezertacije med vojno. — Pred nekaj dnevi so ga zasačili v njegovem skrivališču v gozdu kmetje, ki so ga izročili ormoškemu orožnikom. Ob tej vesti se je oddahnil cel ormoški okraj.

Iz kaznilnice.

Kaznilniški preglednik g. Jakac Andrej je bil sprejet v resor ministrstva prosvete, imenovan za učitelja na II. deški osnovni šoli v Mariboru, pomaknjena v 3. skupino II. kategorije in dodeljen v službovanje kaznilniški šoli. Preglednik g. Zavodnik Albert je pomaknjena v 3. skupino II. kategorije, paznik Bizjak Anton je imenovan za višjega paznika, paznik Peterin Ivan je napredoval v I. skupini in paznik Plevnik Matevž v II. skupino zvaničnikov. —

Roparski napad.

V noči od nedelje na ponedeljek se je vračal mizarski pomočnik France Findelstein iz neke gostilne v Strmi ulici proti domu. Neznani mladenič pa mu je vso pot sumljivo sledil. Na Pohorski cesti je France pospešil korak, vendar se mu je naznanec naglo približeval. Končno se je mizarski pomočnik osmelil in vprašal zasledovalca, kaj želi. Neznane pa ga je zgrabil za vrat, podrl na tla in ga pričel s pesto biti po glavi. Med tem mu je razpel suknič in mu potegnil iz žepa listnico s 700 Din g. tovine. Napadeni Franc je pričel klicati na pomoč, toda neznanec je pobegnil brez sledu. Policija je uvedla preiskavo. Delo zločinca je bilo tem lažje in zasledovanje tem bolj otežkočeno, ker je Pohorska cesta popolnoma nerazsvetljena. —

Število avtomobilskih prestopkov

narašča s slehernim dnem. Stroge odredbe oblasti in številne kazni ne dosežejo namena in ne izpametujejo šoferjev. V zadnjih dveh dneh je bilo prijavljenih nad 20 kršiteljev cestno-policijskega reda, ki bodo za omalovažanje predpisov primereno nagrajeni. —

Primarij dr. Černič

se je vrnil s študijskega potovanja in zopet ordinira.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 20. junija ob 20. uri »Cerkvena miš«. Premijera.

»Cerkvena miš« na mariborskem odru. Tekom zadnjega leta je nedvomno največji veseligerski »šlager« Fodorova tridejanska komedija »Cerkvena miš«, ki se bo v najkrajšem času vprizorila v mariborskem gledališču v prevodu in režiji g. J. Koviča. Kdor pozna komedijo »Scampolo« in »Peg, srček moj« (oboje pri nas že vprizorjeno) se bo pri »Cerkveni miši« nedvomno spomnil na obe zgoraj omenjeni veseligrski, ki sta naši publikli zelo ugajali. Povdariti pa je treba, da »Cerkvena miš« prekaša i »Scampolo« i »Peg srček moj« in to po vzgojni ideji, po originalnosti in duhovitosti. Ljubko, a energično miško bo igrala ga. Savinova, njenega partnerja bančnega prezidenta pa g. Edo Grom. Dalje bodo nastopili v večjih vlogah gđč. Starčeva in gg. Harastovič, Skrbinšek, Kovič J. itd.

Celjsko gledališče: Petek, 21. junija ob 20. uri »Cerkvena miš«. Gostovanje Mariborčanov.

Trgovci, obrtniki, industrijci!

Naša dolžnost je, da subskribiramo delnice snujoče se Agrarne banke, za katero prevzame država tudi jamstvo. Ta banka bo v naši državi ena najvažnejših faktorjev, ker bo nudila našemu, danes obupanemu kmetškemu stanu najcenejše kredite, da ga obvaruje pred spekulanti in propastjo. Ravno trgovina, obrt in industrija je s kmetom v najožjih stikih in zato je tudi naša dolžnost, da mu skoči-

Edison mlajši o razmahu tehnike

KAJ BO PRINESLA BODOČNOST. — KVALIFICIRANI PAZNIKI — BISTVO STROJNIH OBRATOV. — PORAST PRODUKCIJE IN CENEJŠI IZDELKI.

Charles Edison, 38letni sin izumitelja Edisona in predsednik Edisonovih industrijskih podjetij, je izjavil novinarjem sledeče: »Računam, da bodo avtomatski stroji v ameriški industriji prav kmalu docela izpodrlnili priprostega delavca. Doba popolnega izkoriščanja strojev v industriji šele pričinja. Trenutno se nahajamo v razdobju splošnega napredka in torej v razdobju strojev, ki le polovičarsko vršijo avtomatsko službo. Sodobni stroji so sicer docela primerni in pripravljeni za delo, kateremu služijo. Konstruirali smo jih, da zvišamo produkcijo in da znižamo mezde. Stroji, ki jih imamo, so zahtevali zaposlitev armade ljudi novih poklicev, ki so v bistvu samo ljudje-stroji. Oni služijo in strežejo samo strojem, ne da bi se pri tem lahko individualno uveljavljali. Razvoj je torej stvaril razred nemislečega delavstva, ki je pravzaprav veliko socialno zlo. Imamo pač preveč nemislecev, ki z enomernimi in priučenimi prijemi uravnavajo delo strojev, brez fizičnih naporov in še v večji meri brez vsakršnih duševnih trudov.

Naše stremljenje gre za tem, da se enkrat za vselej napravi konec tem polovičarskim strojem, kajti delo, ki ne zahteva sodelovanja duha, se lahko opravlja s pomočjo avtomatov. Konstruirati moramo stroje, ki bodo opravljali vse delo, torej stroje, ki bodo s sodelovanjem enega samega dobro plačanega izobraženca vršili brezhibno delo, ki ga danes vrše stroji s sodelovanjem dvanajstih ali celo več ljudi — avtomatov. Tak izobraženec strokovnjak bo moral zaposliti tudi svoj razum in bo nekak paznik, ki bo nadziral obratovanje strojev.

Pojedine nekdanj in sedaj

Pojedine so se v pretekli dobi odlikovale predvsem po množini najrazličnejših jedil. Mize so se šibile pot težo servisiranih delikates in pijač. Stara poročila o pojedinah so bila dolgovozna in so na mnogih straneh popisovala užitke in ugodja, ki so bila v zvezi z večurnim zavzivanjem. Največjo revolucijo, ki jo je moral preboleti jedilni list, imamo zahvaliti sodobnosti. Brezobzirno je črtala vse, kar je povzročalo prenatrpanost in preobloženost na mizah gostoljubnih gostiteljev. Sodobnost je osvojila princip, da ni za kulturo kuhinje merodajna množina, temveč kvaliteta jedil.

O tej pomembni spremembi pripoveduje prav obširno v svojem gastronomskem delu »Angleška miza« Charles Cooper. »Spominjam se še na dobo 70ih let minulega stoletja, ko je bila množina bistvo pojedin. Za mizo smo ostajali dolgo ure. Najprej so se vrstile tri do štiri juhe, nato do šest vrst različno pripravljanih rib, osem do deset vrst mesnih jedi in drugih najrazličnejših priboljškov in dodatkov, ki jim ni bilo ne konca ne kraja.

Prvi, ki je nastopil proti brezsmiselnemu načinu pogostitve, je bil kralj Edward. Odklanjal je množino, ki je po njegovem mnenju le škodovala želodcu in črevesju. Poslednjo velepojedino po starem načinu je priredil neki bogataš v restavraciji »Bois de Boulogne« pri Parizu. Povabil je dvaindvajset gostov, ki so se pri banketu dodobra izmucili. Vsak je dobil celo telečje stegno, celega lososa, pečeno puro, košaro breskev in štiri steklenice šampanjca.

Zadnji med velikimi požeruhi, ki se je odlikoval tudi po izbirljivosti, je bil baje vicomte de Viel-Castel. Za stavo je jedel in pil brez odmora dve uri in 20 minut in končal z veliko slastjo. Njegov račun je iznesel 548 zlatih frankov, ki so ga plačali tovariši, ki so izgubili stavo.

Posebnost pa je bil brez dvoma banket nekega Amerikanca. Pojedina se je vršila v prostorih, ki so nudili verno sliko kazniških celic. Strežaji so bili oblečeni v uniforme jetnikov. Goste pa je razveseljevala originalna godba z rožljanjem verig, tako da je bilo razpoloženje družbe še popolnejše.

Motiv

Motivi, ki vodijo k zločinskim dejanjem, so čestokrat globlji, bolj komplicirani in bolj zamotani, kakor pa se do-

Edison je tudi pripomnil, da je imela Amerika v prejšnjem stoletju mnogo rokodelcev, ki sicer niso delali hitro, a so bili inteligentni, dočim ima Amerika danes po večini le neinteligentne delavce avtomate. Novost bližnje bodočnosti pa bo brez dvoma inteligentni paznik nad stroji, ki štedijo delovne moči na najbolj ekonomski način. Ob ustanovitvi je tvornica A. O. Smith Corporation izdelovala 7200 avtomobilskih chasijev s 180 delavci, danes pa izdeluje 8000 šasij s stotvajset delavci. To je dokaz stremljenju sodobnosti, katerih posledica je poenostavljenost, večja intenzivnost v delu in izločevanje nepotrebnih delovnih moči.

Na vprašanje, ako splošno avtomatiziranje ne bo vzrok prevelike brezposelnosti, je Edison odgovoril: »Ne, dela bo vedno dovolj. In sicer boljšega dela, kajti produkcija se bo vedno stopnjevala, gospodarske prilike pa se bodo boljšale. Henry Ford je šel z dobrim zgledom naprej v uporabljanju avtomatskih strojev. Njegove tvornice so lahko vsem podjetjem vzor, kajti premorejo že v precejšnji meri to, kar bodo druge tvornice zmogle šele v bodočnosti.« — Na vprašanje ali bodo njegovi laboratoriji v dohodnem času nudili svetu kaj novega, je odgovoril: »Ničesar popolnoma dovršenega, čeprav smo neprestano na delu, da izboljšamo naše proizvode. Oče se bavi izključno s poizkusi, da bi mu uspelo umetno izdelovati gumi, ki je danes najdražji produkt, a se v največji meri trži.«

Take so torej perspektive ameriške industrije, kateri bodo sledile tudi industrijske države ostalih delov sveta.

zdevalo naivnemu moralistu. To nam je tudi dokazala kriminalna psihologija, ki se bavi z vzroki čestokrat nepojmljivih dejanj. V slučaju, da obesi mlad ženin svojo taščo na najvišjo vejo trnjeve akacije, ni brezsrdno in trudapolno zločinsko dejanje pripisati zgolj slabi vzgoji in pomanjkanju dostojnosti. Tudi neotlažljiva želja po akrobatskem umeštvovanju ali sanjava raztresenost ne moreta opravičiti tako trdosrčnega postopanja s člani svoje rodbine. Prisiljeni smo torej, da zaidemo v komplicirana razmišljanja. Še bolj presenetljiv pa je popolnoma priprost motiv kakega zločina, brez vsakršne dvoumnosti, ki bi po našem prepričanju morala izzvati tragedijo. Razumljiva se nam zdi celo želja, po bogati dedščini iskati priliko konflikta s paragrafi z namenom, da bi se uživalo nekaj časa samoto jetniške celice. Kaj takega je povsem mogoče v svrhu nemotene filozofiranja. Toda motiv je bil povsem drugačen. Mlad zakonski mož je namreč kljub bogastvu napadel sla nekega podjetja že pred letom dni in ga oropal denarja. Sodnik ga je vedno znova vpraševal, kaj ga je vodilo k zločinu. Toda golobradi mladenič ni nikakor hotel izdati svoje skrivnosti. Ker je sodnik še vedno silil vanj, se je vendar odločil in zaprosil skrivaj, naj ukaže sodnik odstraniti iz sodne dvorane taščo in objokano ženo. »Vidite,« — je dejal nato, — »manjkalo je samo še 14 dni do moje poroke. Nisem si znal pomagati. Končno sem se odločil. Bil je edini izhod iz zadrege. Mislim sem, ako pridem za nekaj časa v ječo, se ne bom moral ženiti.« — Zgodilo pa se je, da zločince niso iztaknili in moral je v zakonski jarem. Kljub temu pa je prav lahko zadovoljen, da ga je roka pravice dosegla vsaj leto dni kasneje, kajti ko sem pogledal njegovi dve oboževalki in družici v zakonski sreči, sem razumel tudi upravičen motiv, ki ga je napeljal k zločinu. Sodniki so ga nato hoteli oprostiti, ker je poravnal vso škodo in že odsedel nekaj časa v preiskovalnem zaporu, toda revež je prošil s povzdignjenimi rokami, naj mu prizaneajo in naj se ga usmilijo vsaj z nekoliko trdimi ležišči.

Zrtev mode.

»Neverjetno! Kadar sem povabljen v Vam, vedno dobim kasneje težke bolečine v križu.«

»Kaj pa misliš, tudi jaz sem se moral šele navaditi na svoje moderne stole in mize!«

Glasbena Matica v Soštanju in Slovenjgradcu

Krasno uspela koncerta in sijajen sprejem Matičarjev.

Najlepši doživljaji v življenju Glasbene Maticice so brezdvomno njeni društveni izleti in njene koncertne prireditve izven Maribora. Mariborčani so v tem pogledu že precej razvajeni, saj imajo priliko, da skoraj vsak mesec lahko poslušajo vsaj eno, če že ne več koncertnih prireditev. Ni pa tako po manjših mestih Petja in glasbe žejna gospoda mora tam računati z velikimi stroški, z zamudno časa in bogve s čim vse, če se enkrat hoče udeležiti kakega dobrega koncerta. Razumljivo je torej, da so jim glasoviti zbori zelo dobro došli, njih sprejem je zato vedno bratski, neprisljen, ljubezniv in obisk koncertov sijajen. Na teh koncertih je vse, kar ljubi petje in prireja najprisernejše ovacije pevskim družinam.

No, s tem pa sem tudi že vse povedal, kar je doživela Glasbena Matica v soboto in nedeljo na svojem koncertnem izletu v Soštanju in Slovenjgradcu. V Soštanu je g. šolski upravitelj Martin Vrečko z minuciozno natančnostjo organiziral celo prireditve. Žensko društvo mu je v tem oziru šlo z vso vneto na roko, kakor zna to delati samo taka ženska organizacija. Na kolodvoru nas je kot obč. svetnik pozdravil v imenu odsotnega župana, že en dan prej pa v Maribor poslal natančen seznam vseh prenočišč. Zvečer pa koncert. Dvorana žal ni akustična. Program je bil zelo srečno izbran in le videlo se je, kako raste med publiko zanimanje od točke do točke, ponavljati smo morali in dodajati, po koncertu pa se nam je godilo kakor zadnjič donskim kozakom. Nihče se ni ganil v dvorani in razigrana množica je teptala z nogami in ploskala in dasiravno smo bili vsled silne sople popolnoma vznojeni in žejni, smo peli in dodali še 4 moške in 3 mešane zборе in prijazni Soštanjčani bi še poslušali, kakor so sami zatrjevali, če bi šlo tako naprej, do ranega jutra. Po koncertu je skoraj vse občinstvo ostalo v dvorani okoli postavljenih miz in začelo je tisto glasno šepetanje, kakor se sliši po veselo razigranih veselicah; vse govori in se smeje tu in tam se že sliši tudi kaka pesem. Z eno besedo, občinstvo je zadovoljno in se zabava. Žensko društvo je ponujalo obložene kruhe, postavljalo steklenice rujnega vina na naše mize. Res gostoljubni so Soštanjčani, vsa čast! V imenu društva sem se zahvalil vsem glavnim činiteljem, g. Vrečku, Sokolu za brezplačno prepustitev lokala in nad vse požrtvovalnemu ženskem društvu. Kot kronist beležim, da je zjutraj maševal g. Sparl v majhni mestni cerkvi, Matica pa mu je pela in zopet je bilo okoli nas ljudstvo, da smo se komaj prerili skozi množice in še pravočasno dospeli do vlaka.

Na postaji se je zopet okoli nas zbrala velika množica meščanov. Vlak ropoče vedno bliže in bliže, roka stiska roko, sorodniki se poljubujejo v slovo in že smo na potu v Slovenjgradcu. Vožnja pa tej progi je silno romantična. Lepšega izleta si Matičarji pač ne bi mogli želeli. Pri neki cerkvi opazimo ob robu bogatega polja na zeleni trati pod sadnim drevjem teoforičen obhod; procesija, baldahin, zastave in beli otroci; krasna slika, a samo za trenutek in že nam je zgimila za ovinkom. Slovenjgradec. Gospod župan Vrečko nas v vznešenih besedah pozdravi na mestnem pragu in potem pelje v mesto, kjer se porazdelimo v tri skupine. Ena, ki je bila nastanjena pri g. Schullerju, je bila zastoj pogoščena. Kdo je mecen!? Obč. tajnik, g. Kranjc, bivši član našega zbora in g. Šume sta se tudi tukaj pošteno potrudila, dvorana razprodana, vse do pike urejeno, samo nastopiti nam je bilo še treba. Ravno pred koncertom se je vtila strahovita ploha nad mesto; navzlic temu, pa ni izostal nihče. V tej dvorani se da dobro peti, pevci so si kar oddahnili. Oh to je bilo veselje na obrazih. Občinstvo je slišalo več kot je pričakovalo. V Soštanju kakor v Slovenjgradcu so se tudi nemške rodbine udeležile naših koncertov in z največjo pažnjo sledile izvajanju Matičnega zbora. Naš namen, da pokažemo krasoto slovenske narodne pesmi in ji utremo zopet poti med narod, je po mojem mnenju dosežen. Pevci so nad vse veseli tega izleta, publika zadovoljna z našim petjem, narodu pa se vrača, kar je njegovega. Arnuš.

Sport

ISSK Maribor : SK Rapid 3:3 (0:1)

Včeraj popoldne sta »Maribor« in »Rapid« odigrala prijateljsko tekmo, ki ni nudila v nobenem oziru zadovoljivega sporta. »Rapid« je nastopil brez Venka, »Maribor« pa je preizkusil štiri nove moči, od katerih je povsem zadovoljil je vratar Koren, dočim ostalim še manjka rutina. V prvem polčasu je imel »Rapid« več od igre in je od časa do časa prehajal v premoč, dočim je »Maribor« razpolagal z dobrimi solisti, ni pa zmogel skupne igre. Smiselnega sodelovanja ni bilo opaziti, kar je Rapid tudi izkoristil in dosegel že sredi prvega polčasa vodstvo in v drugem polčasu zvišal rezultat na 2:0 v svojo korist. Ko se je napad »Maribora« pregrupiral, je potek nutil običajno sliko srečan med Mariborom in Rapidom. »Maribor« je prevzel inicijativo in gradil akcijo za akcijo, dočim se je »Rapid« omejil le na razdiranje. V kratkih presledkih je »Maribor« izenačil in dosegel celo vodstvo 3:2, končno pa je tudi Rapid izsilil izenačenje.

Sodnik g. Mohorko je imel težavno nalogo preprečevati ostroti, ki so jih s svojo igro izkazovali Rapidovci. Bil je celo prisiljen in to popolnoma opravičljivo, da je izključil Barloviča. Dvomimo, da bi se sportu koristilo, ako bi se dovolilo sportnikom, da nazivajo svoje sportne tovariše s smrkavci. Vendar se najdejo tudi taki, ki odobravajo nekvalificirano občevanje in napadajo sodnika, češ da je bila izključitev protipravilna.

Lahkoatletski meeting SK Železničarja.

Na včerajšnjem lahkoatletskem meetingu, ki se je vršil na igrišču SK Rapida, je startalo 60 atletov. ASK Primorje je nastopilo v vseh disciplinah in si priborilo največ točk. Zadovoljiv je tudi uspeh SK Rapida, ki je dosegel 21 točk, od SK Železničarja pa se je ugodno plasil mladi Podpečan. Potek je bil brezhiben. Obisk s strani občinstva slab.

Teniški turnir za državno prvenstvo klubov.

Hašk : Rapid 6:3.

Schäffer : Leyrer 7:5, 6:2,
Friedrich : Hitzel 6:4, 6:3,
Kukuljevič : dr. Blanke 6:3, 6:3,
Malenčec : Holzinger 6:4, 6:4.

V konkurenci parov (gospodje) so bili doseženi sledeči rezultati: Schäffer-Kukuljevič:Leyrer - Hitzel 7:5, 6:4.
Friedrich-Krnić : dr. Blanke-Holzinger 6:3, 6:4.

Točke za »Rapid« so zasluga dam.

Hitzel:Blaškovič 6:1, 6:2.

Kraus:Buzina 2:6, 6:4, 6:4. Kraus-Hitzel: Blaškovič-Buzina 6:2, 9:7.

Izid povsem odgovarja našim napovedim. Favorit Hašk si je torej zagotovil prvenstvo države. Vendar rezultati dokazujejo, da se je tenis v Mariboru nevarno približal zagrebškemu. Rapid bi si bil gotovo lahko zagotovil vsaj eno točko v konkurenci gospodov v dvoje, moral pa je radi slabo razpoloženega Leyrerja, ki se je izčrpal v singlu proti Schäfferju, prepustiti Haškovcem.

Zlata vrata u Carigradu.

znameniti slavolok bizantinskih cesarjev, so v veliki nevarnosti, da se porušijo, ker so v tako slabem stanju, da bo treba takoj zamenjati več stebrov. Zlata vrata so stara že 1500 let. Strokovnjaki opozarjajo, da bi zadostoval že najmanjši potresni sunek, pa bi se ta znamenita zgradba porušila. Zlata vrata leže pri gradu Sedmih stolpov, ki je znan v turški zgodovini po številnih skrivnostnih usmrtilvah. Tamkaj so tudi zapirali od janičarjev odstavljene sultane in poslanike tujih držav, ki so se vojskovali s Turčijo. Zlata vrata so dandanes zazidana. Bil je to nekak slavolok, ki je imel v sredini monumentalna glavna vrata, ob strani pa še dve manjši vrati. V bizantinski dobi je bil na vrhu spomenika kip boginje Viktorije. Skozi ta vrata so vedno prikoralaki zmagoviti cesarji in stara turška proroka pravi, da bodo šli tudi bodoči osvorovalci mesta cesarja Konstantina skozi ta vrata.

Spominjajte se CMD

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 94

Kakor vedno, kadar je mislil na to, da hoče udariti Leonoro, mu je oslabeledo srce in so ga moči zapustile; jeza ga je obšla proti sebi samemu, ko je videl, da je vzlic nezvestobi ljubezen vendarle še močnejša!

Zelzel je te noči, ki jo je imel preživeti v Leonorini hiši, obenem pa se je je bal.

Hotel je zajeti v njej novega semena za svoje sovraštvo, toda čutil je na tihem, da pojde iskat samo hrane za svojo ljubezen.

Po malem je navočil večer.

Okrog poldevete ure, ko je bila že popolna noč, se je ogrnil s širokim plaščem, vzel vrečko srebrnjakov ter se napotil po ulicah proti Olivolskemu otoku. Z veliko oblastjo nad seboj je stopil na vrt in krenil naravnost proti hiši, kjer je videl pritrilje razsvetljeno.

Stari Filipo je čakal v obednici, ki je bila Rolandu tako dobro znana.

Zagledavši svojega novega gospodarja, je starec vstal, pozdravil in dejal:

»Tu je pogodba, in tu so ključki.«

»Tu pa je denar,« je odgovoril Roland. »Dajte, preštejte ga.«

Služabnik je naložil srebrnjake v stebričke, počasi in premišljeno, dočim je hodil Roland počasi po sobi semintja, kakor da bi preudarjal.

Filipovo opravilo je trajalo skoraj pol ure.

Ko se je po preteku tega časa Roland obrnil k njemu, je bil ta pravkar zavezal vrečko in je vstal rekoč:

»Razkažem vam hišo...«

»To je nepotrebno,« je dejal Roland.

»Torej jo poznate?« je vzkliknil starec nehote.

»Ne; toda veselilo me bo, ko bom sam odkrival zaporedoma vse niene kotičke. In celo rad bi bil sam to prvo noč, ki jo preživim v svoji hiši. Do jutri imate dopust, mojster Filipo in lahko zdaj odidete.«

»Dobro, gospod,« je rekel starec. »Bom pa spal v Dandolovi palači.«

»Jutri zjutraj vas poučim o službi, ki jo boste tu opravljali. Upam, da se vam ne bo treba kesati, da ste premenili gospodarja.«

»Ah, gospod, saj sem vam že tako hvaležen, verjemite mi, če mi dovoljujete, da umrem v tej hiši, kjer

sem preživel vse svoje življene.«

In starec je pogledal okrog sebe, kakor da si hoče obuditi spomine vseh svojih mnogih let.

Nato se je spoštljivo priklonil svojemu novemu gospodarju in odšel.

Roland je šel za njim do vrtnih vrat, ki jih je skrbno zaklenil; potem se je polagoma vrnil proti hiši.

Ugasnil je vse luči.

Nato, skoraj ne da bi tipal, je vzel ključke ter prehodil vso to hišo, ki jo je poznal do zadnjega kotička — saj jo je tolikokrat prehodil z Leonoro, ko sta še z žarečimi lici stopala iz sobe v sobo ter si izmišljala nove razporedbe za tisti čas, ko bosta skupaj prebivala v Dandolovi palači. Prišedši do sobe, kjer je takrat prebivala deklica, je Roland obstal.

Še nikoli ni bil stopil v to sobico.

Vtaknil je ključ v ključavnico! a vzdrltel je ter ga potegnil nazaj.

Ne!... V to sobo ne vstopi!... Ali, vsaj zdaj še ne. Ni se čutil dovolj močnega. Že od tega, da si je zopet ogledal hišo ter videl znane mu kose pohištva, ki se jih je včasih dotikala Leonorina roka, je bil razburjen do dna svoje duše...

Umaknil se je; njegova usta so zahropela.

Počasi se je vrnil na vrt.

In skoraj instinktivno, ne da bi ga vodila izražena volja, je krenil naravnost proti cedri.

»Tu sem bil nekdanj srečen!« je zamrmral.

In po pojavu, ki ga pozna vsak, kdor je kdaj polzkušal na ta način buditi daline in mogočne spomine s tem, da se je podal med okolico, ki je obdajala bivše dogodke in mrtve stvari, mu je mahoma minila vsaka zavest o času.

Zdelo se mu je, da je šele včeraj zapustil ta vrt, in da se vrača nočjo, kakor prihaja vsak večer zvesto k milemu ljubezenskemu sestanku.

Toda kmalu je tudi tu onežal spričo spominov ter se umaknil pred senco svoje davne sreče.

Ihteč je zbežal odtod...

Torej ga je vse podilo od sebe v tej hiši, ki jo je bil kupil, da bi si v njej oživel svoje sovraštvo in našel moč za svečane sklepe.

Odsobe do sobe, od pohištva do pohištva, od drevesa do drevesa — povsod se je zadel ob košček svoje mrtve sreče.

In tako je bežal!... Brezumen, ihteč je bežal, dušo polno brezmejnega obupa, s čustvom, da je v nego-

vem srcu ljubezen še zmirom močnejša od sovraštva, močnejša od vsega drugega.

Umaknil se je čisto na konec vrta, hoteč preplezati vrt in uiti od tod, da se ne vrne nikdar več... Dospel je do znožja zidu, se je zaletel; trenotek kasneje je sedel na vrhu in je hotel skočiti na drugo stran.

Ko se je hotel spustiti dol, je nenadoma obstal.

V noči so se mu prikazale polrazločne, nepremične sence... postave skrivajočih se ljudi.

Kako jih je zagledal?

Kakšna sila mu je napela vid in razdražila duha?

Razložil jih je natanko; in dobro je vedel tudi to, da so ti ljudje beriči, razpostavljeni v svrhu neke aretacije. Koga hočejo zapreti?

Rahlo, brez šuma, je legel na vrhu zida na trebuh ter skušal prešteti beriče. Bili so jako številni in razpostavljeni v črti, ki se je na levi in na desni gubila v temi ter dozdevno sledila obrisom vrta.

Roland se je pustil v vrt vzaj.

Prekrižal ga je diagonalno, in ko je došel do obzidja, se je dvignil z rokami kvišku, tako, da je samo glava pogledala čez. Kratak pogled mu je zadoščal v prepričanje, da je tudi ta stran zastražena. Ponovil je poizkus na tretji točki, in je videl iste, molčeče, nepremične sence človeških postav.

Vrt je bil obkoljen od vseh strani!...

Zdaj je bilo Rolandu vse jasno.

Tisti, ki so ga hoteli prijeti, je bil on sam!

Hipoma se mu je vrnila vsa njegova hladnokrvnost. Slike, ki jih je gledal, so izgnile izpred njegovih oči; sanje bolesti in ljubezni so se razpoletele. Zdaj je živel v njem le še edini instinkt preganjane živali, ki hoče bežati.

Zamišljeno, polahno in zelo mirno je stopal proti sredi vrta, kjer je stala velika cedra.

Čemu proti cedri?

Morda mu je praznoverje njegove, še zmirom vsegomogočne ljubezni velevalo iskati pripraven kraj, kjer bi se mogel braniti, dokler ne pogine; morda si je delal sam pri sebi, da se je najboljšo posloviti od življenja tam, kjer je ljubil.

Ali pa je nemara pričakoval, da bodo hišo naskočili, in bo imel na vrtu več možnosti, najti izhod skozi zanjke te človeške mreže.

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki služijo v posebnosti in osebne namene obširnosti: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitva, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Stanovanje

obstoječe iz treh sob (ali dve velik), kabineta, kuhinje in pritiklin išče pričeni z julijem ali avgustom tričlanska rodbina. Cenjene ponudbe sodniku Kolšek-u, Brežice ob Savi. 1376

Trajne kodre

velike trajnosti, izdeluje osebno strokovnjak v lasnih delih. Samo: Brivski salon Mally, Aleksandrova cesta 22. Vhod pri vežnih vratih. 1421

Nova hiša Din 50.—!

Tudi Vi poskusite srečo! Kupite takoj srečke »Dom v bogih« v trafikah ali kred. stavbni zadrugi »Mojmir«, Maribor, Koroška 10. Podpisi izdajateljcev srečk nadalje veljavni. 1451

Enonadstropna hiša

v dobrem stanju z vrtom, sadonosnikom in dvema stavbenima parcelama, Pobrežje-Cankarjeva 7 se proda. Informacije delikatesa, Gosposka 5. 1450

Učenko za šivanje belega perila

sprejemem takoj. Ateljé za perilo: Rupnik Maribor, Slovenska ulica 20! 1422

Jako lepo ležeča hiša

v Dravski dolini, pripravna tudi za obrtnike (sedlarja ali kleparja brez konkurence) se takoj proda. Naslov v upravi lista. 1452

Šivalni stroj »Central Bobbin«

dobro ohranjen radi preselitve takoj na prodaj. Cena se izve pri vratarju tovarne Ivan Braun, Maribor, Jezdarska 8, kjer se ga tudi lahko ogleda.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo se takoj sprejme v modno trgovino. Naslov v upravi. 1378

Vse potrebščine za dom,

kakor posteljno in ostalo perilo, senčnike, čajne pupe, blazine za divane, gobeline, zavese, pregrinjala, ročne torbice itd., vse krasno izdelano in poceni dobite samo pri L. Küttner, Maribor, Vojašniški trg 3. 52

Delikatesno trgovino

v Gosposki ulici 5 prodam. Informacije v trgovini. 1396

Sobo in črkostikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Električne inštalacije,

popravila, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

Mizarstvo pohištva Ciril Razboršek,

Taborska ulica 22. Prvovrstno izdelovanje vseh vrst pohištva. Renoviranje antikvaričnega in ostalega pohištva. Cene najnižje. 297

Zavese, mrežaste in klekljane čipke,

posteljna pregrinjala, damsko perilo, senčnike, vezene, monograme naročite najceneje pri Olgi Kosér, Ciril-Methodova 12, desno. 483

Lepo solčno sobo

popolnoma opremljeno, oddam v Slovenski ulici št. 12, I. nadstr., hrana v hiši. 1423

Jakopicev zbornik

z mnogimi reprodukcijami pravkar izšel. Elegantno vezano knjigo dobite za 140, broš. za 110 Din, po pošti 7 Din več, pri Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksandrova c. 13. Odplačilo tudi na okroke! U

Učenca

z najmanj 3 razredi srednje šole sprejme trdka

Franc Mastek

Glavni trg 16. 1439

Kralj Debeluh in sinko Debelinko

LEPA PRAVLJICA ZA MLADINO, KI JO DOBITE

V UPRAVI „VEČERNIKA“ MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Zahvala

Za obilne dokaze iskrenega sočutja povodom prebridke izgube našega iskrenoljubljenega in nenadomestljivega soproga, oziroma očeta, gospoda

Maksa Gränitz-a

izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo pa dolžni častitim trgovcem Maribora, darovalcem prekrasnih šopkov in vencev ter vsem, ki so v tako lepem številu spremljali nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Globoko žalujoči ostali

1448